

Miro Kasprzyk alias Tatko Príroda: Najdôležitejšia ekológia je ekológia človeka

Ako Tatko Príroda už desať rokov, a teda neodmysliteľne, patrí k festivalu Envirofilm. Stal sa jeho maskotom. So svojou úlohou a festivalovým kostýmom je taký zžitý,

Aj vďaka stretnutiam s úžasnými ľuďmi, filmármi, ako je napríklad Pavol Barabáš (na snímke), je každý ročník Envirofilmu pre Mira Kasprzyka výnimočný (foto: Ján Lichý)

že inak ako Tatko Príroda ho počas festivalu neoslovia ani samotní organizátori, priatelia či známi. A pravda je, že po odličení ho mnohí ani nespoznajú. Aj po odličení je však Miro Kasprzyk dušou a myslením spojený s prírodou a za najdôležitejšiu ekológiu považuje ekológiu človeka... Miro Kasprzyk je mím. Keď sa s ním však dáte do reči, neuveríte, že ste tomu. Je totiž poriadne „ukecaný“ a sám to aj priznáva. Kým sa našiel v pantomíme, vyštudoval za „pionierskeho pracovníka“ a robil všeličo, aj strojníka na plavárni, bagristu či hasiča, ale aj ochotnícke divadlo... Dnes je Miro Kasprzyk popredným slovenským mímom, ktorého poznajú a uznávajú aj v zahraničí, v Európe, aj za morom. Veľa a rád sa venuje deťom. V Liptovskom Mikuláši má vlastné štúdio pantomímny a vďaka nemu už pätnásť rokov existuje, na Slovensku jediný, ale tiež jedinečný a skvelý, amatérsky festival zameraný na pohyb a pantomímu PAN. S Miro Kasprzykom hovoríme o pantomíme, aj o tom, ako sa z neho stal Tatko Príroda a o všeličom inom.

Čo keby sme si na začiatku povedali, ako sa z vás stal maskot Envirofilmu, Tatko Príroda?

Ako maskot, vládca morí Poseidon, som sa ešte predtým objavil na festivale potápačských filmov v Tatrách, ktorého spoluorganizátorom bola Slovenská agentúra životného prostredia. Slovo dalo slovo, vymyslel som postavku, ktorá by naplnila všetky atribúty toho, čo festival ako je Envirofilm potrebuje a o rok na to som už, čoby Tatko Príroda, pobežoval po Bystrici.

Tatko Príroda, zdá sa... vlastne, už je to isté, vyšiel na prvý pokus...

Chvalabohu! Veď vďaka tomu už dlhú dobu, príjemnú dlhú dobu viem, že raz do roka, v máji, strávim týždeň v Banskej Bystrici na Envirofilme. Zmysluplný týždeň. Máj bez Envirofilmu u mňa proste nemôže byť.

Už sme v úvode spomenuli, že ako Tatko Príroda ste nielen maskot, ale aj riadne zamaskovaný. Mnohí ľudia, s ktorými na festivale priateľsky komunikujete, vás po odmaskovaní nepoznajú. Kto vám navrhol kostým a make-up Tatka Prírodu?

Všetko som si navrhol a vyrobil sám... Sám sa obliekam aj šminkujem, aj vyzliekam a odličujem. A čo sa tohto týka,

nestagnujem, stále inovujem, sem tam pribudne nejaká nová vetvička, nová farbička...

Festival trvá týždeň, to sa každé ráno líčite a vešiate na seba vetvičky a večer zmyváte šminky? Koľko vám to trvá?

Ráno sa za pol hodinku nahodím. Dolu to ide relatívne rýchlejšie, kostým zhodím rýchlo, dosť dlhú dobu však trávim v sprche. A potom ešte nejakú dobu umývam vaňu. Musím s tým rátať a ráno vstať o dosť skôr, ako na festival prídu prví návštevníci. Aj keď už som v tom dosť zbehlý. Náter tváre však vyžaduje svoje. Pozoruhodné, myslím si, je, že cez deň nič na sebe neopravujem, neupravujem. Tá moja vizáž vydrží v pohode dvanásť hodín.

Fihal! Akú značku používate?

Drahú... Chvalabohu, pleť to znáša relatívne dobre.

Ako Tatko Príroda máte kamarátov a sympatizantov hlavne medzi deťmi.

Moja robota je celá vlastne o deťoch. Robíme detské predstavenia, robím doktora Klauna, aj

O Mirovi Kasprzykovi kamaráti vravia, že je „najukecanejší“ mím v Európe... (foto: Slavo Tuček)

festival pantomímny pre deti a mládež a mnohé ďalšie veci. Detský divák a detský svet je mi blízky a viac menej sme aj na Envirofilm hľadali postavku, ktorá bude deťom blízka. Mne je vždy medzi deťmi dobre a myslím, že je to obojstranné.

Keď sa ale odmaskujete, málokto vám povie Tatko Príroda.

(Smiech.) Ani sa so mnou už nikto nechce fotiť. Ale to je krásne, že ma ľudia nepoznajú! Keď som v kostýme a zamaskovaný, ľudia sa usmievajú. Keď potom idem v civile po meste a usmievam sa na tých istých ľuďoch, nereagujú...

Už desať rokov ste súčasťou Envirofilmu. Čo vám tento festival dáva?

Aj keď všetko nestíham odsledovať, keďže pendlujem od jednej akcie k druhej,

snažím sa nakuknúť sem tam aj do kinosály, debatujem s ľuďmi, aké sú filmy... Vďaka tomu som rok čo rok bohatší o ďalšie názory, nápady, myšlienky, pohľady. Je to skutočne nesmierne obohacujúce a môžem za seba povedať, že mnohokrát až nedýcham, že ak je pravda to, čo ukazujú v tých filmoch, tak... ju! Zvlášť ma na Envirofilme teší, že je tu kopa detí...

A čo vám na festivale chýba?

Ak mám byť úprimný, chýba mi tu tá podstatná a najdôležitejšia ekológia, ekológia človeka... Tou sa všetko šartuje. Súkromne sa obávam, že sme na tom podstatne horšie, ako tie najhoršie filmy, ktoré na festivale ukazujeme, a z ktorých sme zhrození. Všetci vieme, že bez vody vydržíme zopár dní, bez vzduchu zopár minút. Voda a vzduch je základ, od ktorého by sa malo všetko odvíjať, to by mali byť priority, ktoré by mali byť nad všetkým, ale úplne nad všetkým. Kopa zbytočnosti a nepodstatných vecí je však nadradená podstatnému. Ja nič podstatnejšie na našej Zemi nevidím. My sa však chováme neskutočne bohorovne a všetko je dôležitejšie, kto má aký názor, kto má akého boha, kto má čokolkvček, čo má doma, ale čo budeme dýchať a čo budeme piť, to nás akosi nezaujíma, aj keď sa tvárame, že áno.

Bol tohtoročný Envirofilm pre vás niečím výnimočný?

Každý rok je pre mňa výnimočný na odpadnutie! Pre mňa ako maskota je úžasné, že sa dostanem k úžasným ľuďom, ako je Steve Lichtag, Paľo Barabáš a ďalší a ďalší... Vidím ich skvelé filmy, a potom sa s nimi stretnem. A vidím sa radi. Je to príjemné, ľudské. Ale to isté platí aj o ľuďoch z agentúry, ktorí odvádzajú kopu roboty, aby všetko prebehlo v pohode. Udivuje ma, že filmy z Envirofilmu nie sú hneď v televízii. Ľudia by ich mali vidieť a iste by na ne pozerali s otvorenými ústami. A zistili by, kam ten náš svet smeruje a naozaj by možno začali nad všetkým uvažovať. Inak mám pocit, že tento ročník ubehol tak nejak záhadne rýchlo, všetko, čo som si naplánoval, sa splnilo, búrka nebola, blesk do mňa neudrel... Pohodový ročník, zaujímavé filmy a zase sme zistili, že naša Zem je na tom podstatne horšie, ako sme si mysleli.

Čo by ste navrhli na skvalitnenie, zlepšenie festivalu?

Nafukovacíu halu... Keď príde tridsať ľudí na premietanie, aby bola príjemná, keď príde tristo ľudí, aby bola

Ako Tatko Príroda je Miro Kasprzyk už desať rokov maskotom festivalu Envirofilm (foto: Michal Svitok)

príjemná a keď príde tritisíc ľudí, aby tiež bola príjemná...

Tak snád' sme si o festivale povedali už dosť, preladíme na inú tému. Kde ste doma?

Narodil som sa v Liptovskom Hrádku a žijem v Liptovskom Mikuláši. Keď sa ma ľudia pýtajú, či som Hrádočan a či „Mikuláštan“, poviem, že som Lipták. Čítim sa doma na hornom Liptove. To je môj kraj a je tam krásne. Vyrastal som teda na Liptove, na strednú školu som chodil do Čiech, do Seče pri Pardubiciach a mali z nás byť pionierski vedúci.

Pionierski vedúci? To sa študovalo?

Áno, a pionierski pracovníci sme aj boli. Vedúci pionierskych skupín, vychovávateľa. Keď som sa vrátil zo školy

V úlohe Poseidona správa už niekoľko rokov aj tatranský festival potápačských filmov (foto: Slavo Tuček)

na Slovensko, zabával som sa s deťmi, a potom som prešiel straaaaašne veľa zamestnaní, robil som na bagri, strojnika na plavárni, v klube mladých, na obvodnom úrade. Aj hasiča som robil.

A k pantomíme ste sa ako dostali?

Orientoval som sa na šport, hlavne na volejbal, ani som netušil, že existuje nejaké umenie! V dvadsiatich rokoch, vďaka tomu, že mi odchádzali kolena a zdravie vôbec, som prestal športovať. Na mamkin popud som sa išiel pozrieť na ochotníkov. A v Hrádku boli výborní ochotníci. Tak som sa pozeral a vravel si, toto nie je zlé. Celý jeden rok som potom popri zamestnaní robil klasické ochotnícke divadlo. Prešli sme veľa festivalov, Gagy v Kremnici, Scénickú žatvu, Jiráskov Hronov... Tam som zistil, že divadlo sa dá robiť aj trochu inak. S priateľom Vladom Hradeckým sme začali improvizovať, pridali sa mladší brat a ďalší chalani. Hrali sme divadielka. Tu som ocenil moju športovú „predprípravu“, dobre sa mi hýbalo na javisku, nemusel som ani veľa rozprávať... a na jednej krajskej prehliadke mi povedali, že robím pantomímu, čo som ani netušil, čo to je! Nevedel som, či mi nadávajú, či ma urážajú... (Smiech.)

Čiže naraz a náhodou sa zistilo, že Kasprzyk robí pantomímu...

No áno, a potom sa to všetko nejakom zomlelo, chlapi išli na vojnu, poženili sme sa... a zostal som sám. Popri zamestnaní som sa vrhol na pantomímu. Robil som predstavenia, do Popradu na súťaž malých javiskových foriem

Už niekoľko rokov filmári a hostia Envirofilmu navštevujú choré deti v banskobystrickej Rooseveltovej nemocnici. Tatko Príroda nikdy medzi nimi nechýba... (foto: Ján Lichý)

som chodil a získal som tam viac ocenení. A bol zo mňa amatérsky mím! Asi rok po revolúcii som išiel „na voľnú nohu“. Takže žijem v Liptovskom Mikuláši, som na voľnej nohe, učím pantomímu, robím dielne, predstavenia, zabávam ľudí a robím aj „špecialitky“, ako sú rôzne postavičky na rôznych festivaloch. Zaujímavý je napríklad aj šermiarsky festival na Červenom Kameni, kde som ako maskot v kostýme stredovekého šaša.

Dá sa teda povedať, že povolanim ste mím?

Ale veľmi ukecaný mím! Robím veľmi málo hovorené divadlo, ale kamaráti vravia, že som najukecanejší mím v Európe.

Anna Gudzoová

Súťaž o publikáciu Útes

Skúmanie podmorského sveta

Unikátna publikácia Útes predstavuje útesy celého sveta, zobrazuje ich krehkosť a zdôrazňuje aktuálnu potrebu zvládnuť všetky tlaky, ktoré na ne pôsobia.

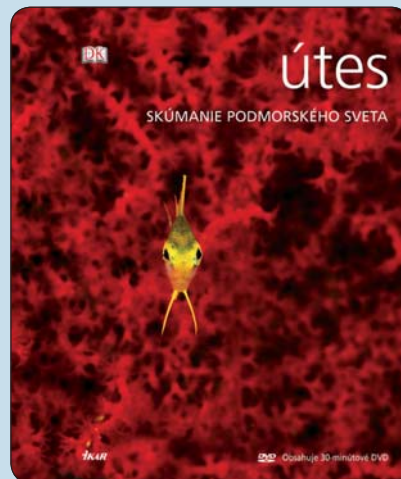
Knihu Útes napísali a ilustrovali členovia tímu Scubazoo, nadšení kameramani podmorskej ríše, ktorí značnú časť svojho života venovali filmovaniu a záchrane útesov. Skupina Scubazoo sídli na ostrove Sabah v časti oceána známej ako „koralový trojuholník“, ktorý je centrom biodiverzity rýb a koralov. Potápajú sa 365 dní v roku a vďaka tomu majú možnosť pozorovať správanie takých tvorov, aké boli kamerou doteraz len zriedka zachytené. Snahou Scubazoo je, viesť ľudí k tomu, aby zodpovednejšie pristupovali k morskému prostrediu našej planéty, k jeho obyvateľom a ich životu.

Koralové útesy pokrývajú iba jedno percento zemského povrchu, sú však domovom vyše 25 percent

všetkých morských druhov rýb. Sú to najväčšie živé štruktúry na planéte, ktoré po celé tisícročia vytvárali nespočetné drobné organizmy. Koralové útesy sú známe aj ako „daždňové lesy mora“ a existujú vďaka krehkej rovnováhe, ktorá je však ohrozená. Kniha Útes je vynikajúcim fotografickým portrétom tohto fascinujúceho životného prostredia. Zavedie vás do podmorského ekologického kráľovstva, nádherného a pestrého. Preskúmate celé spektrum živočíchov, vydáte sa po stopách ich zložitých vzájomných vzťahov a stanete sa svedkami úspechov či neúspechov ich každodenného života.

„Útesy hýria farbami a pestrosťou, od polypov, ktoré ich vytvárajú, až k myriadám tvorov, ktoré plávajú, plazia sa a hmýria okolo nich. Je smutné, že ich existencia je ohrozená, ale táto kniha poskytuje presvedčivé argumenty o dôležitosti ochrany a zachovania týchto cenných ekosystémov pre budúcnosť,“ hovorí reportér a prírodovedec Nick Baker.

Hoci útesy poskytujú potravu, živobytie a bohatstvo miliónom ľudí, mnohým hrozí okolo roku 2050 definitívny zánik. Kniha Útes na svojej púti od „koralového trojuholníka“ a mangrovových lesov juhovýchodnej Ázie až po Nový Zéland poskytuje jedinečnú možnosť dostať sa

bližšie k týmto významným, ale čoraz krehkejším pokladom sveta prírody.

No a vy máte jedinečnú možnosť knihu Útes, ktorej súčasťou je aj polhodinové DVD, vyhrať.

Lístky s kupónom a správnu odpoveďou na otázku posielajte do našej redakcie do 30. januára 2009.

(ag)

Otázka: Koľko percent všetkých morských druhov rýb žije v koralových útesoch?

ÚTES
súťažný kupón

